

Titulació	Tipus	Curs
Filosofia	FB	2

Professor/a de contacte

Nom : Jaume Mensa Valls

Correu electrònic : jaume.mensa@uab.cat

Equip docent (extern a la UAB)

Professor a designar, profesor a designar, lecturer to be assigned.

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No n'hi ha.

Objectius

Metafísica és una assignatura de formació bàsica del segon curs del grau de filosofia. L'objectiu general de l'assignatura Metafísica és estudiar el problema de l'ésser i la seva relació amb el problema del llenguatge i la veritat.

Els objectius específics d'aquesta assignatura són:

- Assolir una comprensió global de la problemàtica metafísica i del seu desenvolupament històric;
- Comprendre els principals conceptes relacionats amb la metafísica;
- Llegir textos cabdals de metafísica;
- Presentar l'hermenèutica com a alternativa actual ("postmetafísica", si es vol) de la Metafísica clàssica.

Resultats d'aprenentatge

- CM05 (Formular opinions raonades de manera supervisada i fonamentades en l'anàlisi de problemes filosòfics.) Formular opinions raonades de manera supervisada i fonamentades en l'anàlisi de problemes filosòfics.
- CM06 (Fer servir els instruments filosòfics necessaris per a la deliberació ètica, política i estètica, amb

consciència de la seva rellevància en contextos socials i culturals diversos.) Fer servir els instruments filosòfics necessaris per a la deliberació ètica, política i estètica, amb consciència de la seva rellevància en contextos socials i culturals diversos.

- CM07 (Generar pràctiques individuals i col·lectives d'obertura i diàleg racional integrant-hi l'escolta activa, el respecte a la pluralitat d'opinions mitjançant la identificació i discussió de desigualtats i biaixos de gènere en la construcció de consensos argumentats.) Generar pràctiques individuals i col·lectives d'obertura i diàleg racional integrant-hi l'escolta activa, el respecte a la pluralitat d'opinions mitjançant la identificació i discussió de desigualtats i biaixos de gènere en la construcció de consensos argumentats.
- KM05 (Associar els conceptes fonamentals del pensament filosòfic: ser, veritat, valor, acció, expressió, bellesa, justícia (i el seu desenvolupament històric), que estructurin les diferents disciplines filosòfiques.) Associar els conceptes fonamentals del pensament filosòfic: ser, veritat, valor, acció, expressió, bellesa, justícia (i el seu desenvolupament històric), que estructurin les diferents disciplines filosòfiques.
- KM06 (Definir les estructures i modes del raonament filosòfic, els tipus marcs lògics, ontològics, ètics i estètics des d'una perspectiva plural i crítica d'acord amb les formes de construcció dels discursos en clau de gènere.) Definir les estructures i modes del raonament filosòfic, els tipus marcs lògics, ontològics, ètics i estètics des d'una perspectiva plural i crítica d'acord amb les formes de construcció dels discursos en clau de gènere.
- KM07 (Identificar els elements essencials de la pràctica filosòfica com l'anàlisi conceptual, la construcció d'arguments, la deliberació racional i l'ús del llenguatge en la persuasió i el diàleg.) Identificar els elements essencials de la pràctica filosòfica com l'anàlisi conceptual, la construcció d'arguments, la deliberació racional i l'ús del llenguatge en la persuasió i el diàleg.
- KM43 (Reconèixer conceptes, supòsits i formes d'argumentació en textos filosòfics clàssics i contemporanis per tal d'explicar-ne el sentit i la rellevància teòrica.) Reconèixer conceptes, supòsits i formes d'argumentació en textos filosòfics clàssics i contemporanis per tal d'explicar-ne el sentit i la rellevància teòrica.
- SM05 (Desenvolupar raonaments propis en un debat sobre un tema filosòfic que incloguin arguments crítics i objeccions fonamentades des d'una perspectiva diversa.) Desenvolupar raonaments propis en un debat sobre un tema filosòfic que incloguin arguments crítics i objeccions fonamentades des d'una perspectiva diversa.
- SM06 (Elaborar de manera bàsica discursos filosòfics clars, ben estructurats i argumentativament sòlids, tant en format escrit com oral en la redacció i defensa d'una tesi explícita, per a l'organització lògica d'idees i amb la incorporació rigorosa de fonts.) Elaborar de manera bàsica discursos filosòfics clars, ben estructurats i argumentativament sòlids, tant en format escrit com oral en la redacció i defensa d'una tesi explícita, per a l'organització lògica d'idees i amb la incorporació rigorosa de fonts.
- SM07 (Aplicar eines filosòfiques teòriques i pràctiques (conceptes i formes d'argumentació) a l'anàlisi i avaluació de discursos, problemes o fenòmens actuals.) Aplicar eines filosòfiques teòriques i pràctiques (conceptes i formes d'argumentació) a l'anàlisi i avaluació de discursos, problemes o fenòmens actuals.
- SM44 (Analitzar arguments filosòfics identificant tesis, coherència interna i estratègies discursives per tal d'avaluar-ne la solidesa lògica.) Analitzar arguments filosòfics identificant tesis, coherència interna i estratègies discursives per tal d'avaluar-ne la solidesa lògica.

Continguts

I. Introducció

Concepte de metafísica, panorama actual.

II. La qüestió de l'ésser

1. Plató i la metafísica de l'U. Història i interpretacions actuals.
2. Aristòtil i l'ésser com a ésser. Història i interpretacions actuals.

III. Llenguatge i veritat

1. Concepte antic (Plató, *Cràtil*) i medieval (Agustí, *De magistro*) de llenguatge

2. Gadamer: llenguatge i experiència hermenèutica

IV. El gir antropològic, lingüístic i hermenèutic en la metafísica

V. Balanç: Metafísica, encara?

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Preparació de temes i textos. Ampliació bibliogràfica	20	0,8	KM05, KM06, KM07, KM43, SM07, SM44
Lectura. Plató, "Parmènides".	15,5	0,62	CM07, KM05, KM06, KM07, SM07, SM44
Classes magistrals	45	1,8	CM06, KM05, KM06, KM07, KM43, SM05, SM06, SM07, SM44
Presentacions	10	0,4	CM05, CM06, CM07, KM05, KM06, KM07, SM05, SM06, SM44
Tutories	5	0,2	CM05, CM07, SM05, SM07, SM44
Lectura. Aristòtil, <i>Metafísica</i> , llibre 12.	8	0,32	KM05, KM06, KM07, KM43, SM07, SM44
Lectura. Grondin, "Introducción a la Metafísica", cc. VI-XI, pp. 181-380.	26	1,04	KM05, KM06, KM07, KM43, SM05, SM07, SM44
Estudi i comentari de textos significatius	15	0,6	CM05, CM07, KM05, KM06, KM07, KM43, SM05, SM06, SM07, SM44

A les classes el professor exposarà els temes i comentarà alguns textos especialment significatius. És molt important assistir i participar activament a classe.

A més, l'estudiant haurà de fer tres lectures obligatòries personals:

1. El ***Parmènides*** de Plató;
2. El llibre Lambda (12) de la *Metafísica* d'Aristòtil;
3. Jean Grondin, ***Introducción a la Metafísica*** (consultable en línia per mitjà de la biblioteca. <https://elibro.net/es/lc/uab/titulos/45768>), cc. VI-XI, pp. 181-380.

D'aquestes lectures l'estudiant, individualment o en petit grup, n'haurà de fer una exposició i seran matèria d'examen.

Utilitzarem el Campus Virtual bàsicament per compartir els materials i lliurar les activitats. En canvi, si

l'estudiant es volgués posar en contacte amb el professor, cal que ho faci per mitjà del correu electrònic.

Per tal que l'estudiant pugui programar bé el curs, el primer dia de classe el professor penjarà al Campus Virtual un calendari amb les dates més importants del curs (exàmens, lliurament de treballs, etc.).

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes compleixin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Primer examen	35 %	1,5	0,06	CM05, KM05, KM06, KM07, KM43, SM05, SM06, SM07, SM44
Presentació oral (i informe escrit)	20 %	0,5	0,02	CM05, CM06, CM07, KM05, KM43, SM05, SM06, SM44
Participació i activitats de classe	10 %	2	0,08	CM05, CM06, CM07, KM05, KM07, KM43, SM05, SM06, SM07, SM44
Segon examen	35 %	1,5	0,06	CM05, CM06, KM05, KM07, KM43, SM05, SM06, SM07, SM44

AVALUACIÓ ÚNICA

Aquesta assignatura no preveu el sistema d'avaluació única.

AVALUACIÓ CONTINUADA

El Departament de Filosofia estableix un període de concentració de proves avaluatives. El professorat indicarà si hi ha aquest període o quines són les dates de les proves a l'inici de cada assignatura.

L'avaluació continuada pressuposa l'assistència a classe, la participació activa i el seguiment constant del curs.

Per aprovar el curs cal: a) que la nota de cada un dels dos exàmens sigui, com a mínim, de 4; b) que la mitjana de les diverses activitats sumi com a mínim 5. Si un alumne no compleix aquestes dues condicions caldrà que es presenti a la reavaluació de l'examen o dels exàmens que impedeixen l'assoliment de l'aprobat. L'estudiant només es podrà presentar a la reavaluació si en el seu moment ha fet els exàmens parcials.

L'exposició no és objecte de reavaluació, encara que estigui suspesa.

Hom qualificarà amb No Avaluable l'alumne que només hagi fet activitats d'avaluació per un valor inferior o igual al 30%.

No hi ha segona convocatòria.

El professor assignarà un dia, hora i lloc de revisió d'examen un cop hagi avaluat les activitats del curs i hagi posat la nota global de qualificació. Els estudiants que han de fer la recuperació tindran un dia específic de revisió un cop hagin fet l'esmentada activitat de recuperació. S'aplicarà el mateix criteri de no avaluable que per l'avaluació continuada.

Observacions sobre les activitats d'avaluació

Exàmens. L'examen pot constar de dues parts: preguntes de teoria i comentari d'un fragment. En les preguntes de teoria caldrà donar raó del contingut dels temes, de la bibliografia bàsica sobre aquell tema i de les lectures obligatòries.

Exposició. L'estudiant, individualment o en petit grup, farà una exposició d'entre 20 i 30 minuts sobre un aspecte o apartat de les lectures obligatòries i n'elaborarà un petit treball que compartirà amb el companys al Campus Virtual.

Participació a classe. El professor valorarà que els alumnes participin activament a classe. Fer les activitats proposades, preparar prèviament les classes, ampliar continguts, fer aportacions i compartir-ho a classe és indispensable per aprofitar convenientment el curs.

Examen de recuperació. L'examen de recuperació consistirà en una prova que combinarà preguntes de teoria i comentari de text.

OBSERVACIONS

Els estudiants Erasmus que demanin avançar un examen han de presentar al professor/a un document escrit de la seva universitat d'origen que justifiqui la seva sol·licitud.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

En les activitats d'avaluació d'aquesta assignatura, no es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) en cap de les seves fases. Qualsevol treball que inclogui fragments generats amb IA serà considerat una falta d'honestat acadèmica i comporta que l'activitat s'avaluï amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

Bibliografia

Lectures obligatòries

PLATO, *Parmenides* (Textos Filosòfics, 55), Barcelona, Edicions 62; i *Diàlegs*, XIV (Fundació Bernat Metge, 144), Barcelona, 1995.

ARISTÒTIL, *Metafísica*, vol. 2 (Fundació Bernat Metge, 426), Barcelona, 2019. [Llibre XII].

Jean GRONDIN, *Introducción a la Metafísica*, Barcelona, Herder, 2006. Disponible en línia: <https://elibro.net/es/ereader/uab/45768>

Bibliografia bàsica

DILTHEY, *El naixement de l'hermeneutica* (Textos Filosòfics, 76), Barcelona, 1997;

R. GABAS, *Filosofia del siglo XX*, dins J. Hirschberger, *Historia de la filosofia*, III, Barcelona, Herder, 2011.

GADAMER, H.G., *Verdad y metodo* [III, c.12-14], Salamanca, Sigueme, 1977.

F. NEF, *Qu'est-ce que la metaphysique?*, París, 2004.

Teresa ONATE, *Para leer la "Metafisica" de Aristoteles en el siglo XXI*, Madrid, Dykinson, 2001.

RECAS BAYON, J, *Hacia una hermeneutica critica*. Gadamer, Habermas, Apel, Vattimo, Rorty, Derrida y Ricoeur, Madrid, Biblioteca Nueva, 2006.

VATTIMO, G, *Mas alla de la intepretacion*, Barcelona, Paidós, 1995.

Nota: A classe o al Campus Virtual, el professor donarà la bibliografia específica de cada tema.

Programari

Els treballs es presentaran en format .doc i/o .pdf

Si s'hagués de fer alguna sessió en línia es faria servir Teams o Meet

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.

A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	2	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	2	Català	segon quadrimestre	matí-mixt